

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6

A parlament munkanapjai

Talán még sohasem várták olyan érdeklődéssel a parlament munkájának megkezdését, mint most. Az ünnepek végét értek, a pihenés ideje elmúlt és kezdődik a tevékeny munka. Nem a politikusok ülésszaka következik, hanem a polgároké. Politikai viharokat nem jósolnak, szenzációs és izgalmas vitákra nincs kilátás. Nyugodt atmoszférában, izgalomtól mentes levegőben várjuk a törvényhozás munkáját. Mert nagyon fontos, életbevágó jelentőségű javaslatok fektüsznek a kamara asztalán, amelyekből minél előbb törvényt kell alkotni. Ezekre a törvényekre várakozik nagy érdeklődéssel az ország egész lakossága.

A javaslatok közül a legtöbb érdeklődést a lakástörvény tervezete keltette föl. Sajnos, ez a javaslat még nincs kész, mert az igazságügyi miniszter maga sem ragaszkodik az eredeti tervezethez. Pedig négy hónap mulva már teljesen aktuálissá válik a probléma. Egyelőre csak az bizonyos, hogy május elsején senkit sem lehet a lakásból kimozdítani. De január közepén még halvány fogalma sincs senkinek arról, hogy mennyi lesz a májusi házbér.

Az igazságügy reformja szintén életbevágóan fontos kérdés. A gazdasági konszolidáció alapja a tökéletes jogszolgáltatás, amelyet nagy gondnal és az életviszonyok alapos ismeretével lehet megteremteni. A tervezetből úgy szólván még semmi sem került nyilvánosságra és teljesen érthető, hogy nemcsak a szakkörök, hanem az egész román nép kíváncsian várja a beigért új jogrendszerét.

A köztisztviselők fizetésének rendezése és a létszámapasztás egy új, modern közigazgatásnak alapja lesz. Ezért nem csupán az állami hivatalnokok existenciális ügye, hanem az egész országé. Kevés számú, jól fizetett, szakképzett, független és teljesen megbízható tisztviselői kar mellett olyan változás állhat be Románia közigazgatásában, amilyenre már régóta vágyik minden jóérzésű és becsületes polgár.

Az adójavaslatok az államháztartás egyensúlyát vannak hivatva biztosítani. El kell készülnünk lényeges adóemelése minden vonalon. Az egyének gazdasági érdekeit bizonyára súlyosan fogja érinteni ez a törvényhozási munka, de leg-

alább remélhetőleg magával hozza a lei stabilizációját, a mely viszont a gazdasági konszolidáció bázisa.

A sajtótörvény, az uttörvény, a vámtörvény reformja, szerepelnek még a parlament ülészakájának programjában. Mun-

ka tehát van elég és a kamarának igazán alig lesz alkalma politizálni. A munka parlamentje nem lesz szenzációs, de annál eredményesebb. Érthető, ha mindenki nagy érdeklődéssel néz a kamara hétköznapi tevékenysége elé.

Mexikó támogatja Nikaraguát az Egyesült Államok elleni harcban

Coolidge elnök szenzációs üzenete a washingtoni kongresszushoz

Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államok és Nikaragua köztársaság között a viszony napról-napra rosszabb és ennek kifejezést adott Coolidge, az Egyesült-Államok elnöke is abban az üzenetében, amelyet tegnap a washingtoni kongresszushoz intézett.

A Nikaraguával szemben folytatott politikát Coolidge az amerikai védelem érdekében tartja, majd ezt mondja az üzenetben:

— Az Egyesült-Államoknak a nikaraguai csatornavonal mentén levő tulajdonjogai különös kötelességeket rónak ránk.

Ezután vázolja az üzenet a Nikaraguában eddig történt eseményeket, amelyek a jelenlegi helyzetre vezettek.

— Az amerikai kormány — ugymond — nem kíván Nikaragua befűgyeibe avatkozni,

de különös érdeke az, hogy Nikaraguában a rend fennálljon

és jó kormány legyen a helyén. Amerika mély aggodalommal kíséri a nikaraguai alkotmányos kormány stabilitásának minden komoly veszélyét. Határozott bizonyíték van arra, hogy

1926 augusztusa óta Mexi-

Az új cseh miniszterelnök leszereli az ellenzéket

Prágából jelentik: A lapok szerint a nemzeti szociálista párt feltétel nélkül készül belépni a cseh kormányba, ami Svehla újabb politikai sikerének tekinthető. — Ez a párt ugyanis ütőkártya lesz a miniszterelnök kezében Hlinkák ellen, mert a nemzeti szociális-

ták 128. Hlinkák pedig csak 123 szavazatot jelentenek a képviselőházban, úgy, hogy a tótoknak nem marad más hátra, mint az, hogy vagy elfogadják Svehla feltételeit és belépnek a kormányba, vagy pedig ellenzékbe maradnak.

kó többször küldött Nikaraguának fegyvert, löszert olyan hajókon, amelyeket mexikói kikötőkben szereltek fel,

és amelyek mexikói tisztviselőket is szállítottak. Egy ízben mexikói tartalékos tengerész-tisztek kísérték ezen hajókat.

Hangsúlyozza az üzenet, hogy a semleges zónákat Nikaraguában csak akkor állították fel, miután már az amerikai polgárok, valamint a managuai angol ügyvivő és a washingtoni olasz nagykövet védelmet kértek a veszélyeztetett állampolgárok számára.

Jobboldali kormány alakul Németországban

Curtius dezinált kancellár nyilatkozata

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: A német birodalmi kormány válsága — úgy látszik — végső fordulóhoz érkezett, amennyiben Hindenburg köztársasági elnök

megbízta Curtius gazdasági minisztert a kormányalakítással.

Curtius fenntartotta elhatározását mindaddig, amíg a birodalmi gyűlés pártjaival való tárgyalásainak eredményét áttekintheti.

Curtius a kormányalakítással kapcsolatban a következőket közölte a Wolff-irodával:

— A nagykoalíció terve az

események folytán megdőlt, viszont

a német politika állandósága ezentúl is többségi kormány alakítását követeli meg,

minélgyorábban hivatkozva a jobb felé és a közép eddigi politikájának alapján a német nemzeti párttal való közös munkát lehetővé kell tenni. — Arra kaptam megbízást az elnöktől, hogy a középtől a jobboldalig minden párt felelős, tényezőivel tárgyalást folytassak, amik,

ha sikerülnek, nem egy „kapitalista blokk”-hoz fognak vezetni.

A német nemzetiekkel közösen alakított kormány a közjót és a szociális szükségleteket épenugy támogatni fogja, mint a közép eddigi kormánya.

Vizumot
utlevélre
Telefon 458 a Hegedüs Hirlapirodába kérien

Olcsóbb lett a bérkocsi tarifa

Két órán át kocsikázhat

12—35 lejért a

Dorian
filmszínházban
Xaver Montepin
regénye, a

13-as bérkocsi

Kocsikázás 8 felvonáson
keresztül

Rendező és hajtja:

Kertész Mihály

A főszerepben:

Lily Damita

Lily Damita a filmen,
Jolanda Dragos

és

Peter Sarters

a színpadon
Charleston
táncolnak

Január

13

csütörtök

14

péntek és

16

vasárnap

világhírű hegedű-
művész hangverse-
nyeire a helyárok

Zsöllye 178 Lei

Körszék 143, 95,
72 Lei

az emeleten 95 és
72 Lei

Jegyek

a Hegedüs Hirlapirodában

Óriási tűz egy bukaresti benzinraktárban

Egy halott, két sebesült

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Tegnap délután óriási tűz pusztított Bukarestben.

A Ciurel-rakparton van a „Jupiter-Petrol” társaságnak egy telke tizenhárom benzinrezervoárral. Ezek a tartályok be vannak ásva a földbe. Tegnap délután, Constantin, Pascu és Coca nevű munkások éppen a tartályokban levő benzin mennyiségét méregettek, egy vasruddal. Amikor Coca az egyik tartályból kihuzta a vasrudat, ez hozzáért a tartály fölött kis magasság-

ban levő vilamosvezetékhez. A vasrud vége még bent volt a benzintartályban, ahol a vasrud és a vilamosvezeték érintkezése folytán feszültség keletkezett, mire a benzin kigyullt és bekövetkezett a robbanás.

A hatalmas explozió

a levegőbe dobta Pascu nevű munkást, akinek csak megszenesedett holttestét találták meg később.

A másik munkás, Constantin súlyos égési sebeket szenvedett arcán, kezén és lábán,

ugy, hogy aggnózált, amikor kórházba vitték.

A harmadik munkás, aki a vasrudat fogta, csodálatos módon kisebb sebekkel menekült.

Egy kutyát, amely állandóan a három munkás nyomában járt, a robbanás színhelyétől százötven méternyire, teljesen megszenesedve találták meg.

Este tíz óra után tudták csak végleg eloltani a lángban álló tartályokat.

Összesen husz vagon benzin égett el. Az anyagi kár körülbelül hárommillió lejre rug.

A vérbajos nő — férje

kétségbeesve nyilatkozik sikertelen válópöréről és a gyerekéről, akinek nem szabad megszületnie

Az Estilap egyik legutóbbi számában „Felbontható-e a házasság, ha a feleségről kisül, hogy vérbajos?” címmel megemlékeztünk egy rendkívül érdekes váradi esetről, amelynek szenvedő hőse egy nagyváradi iparos, akit a nagyváradi Tábla nem választott el a feleségétől, annak ellenére, hogy az asszony vérbajban megbetegedett. Az asszony betegsége úgy derült ki, hogy néhány évvel ezelőtt gyermeke született, aki néhány hetes korában — öröklött szifiliszben meghalt. Az orvosi vizsgálat akkor megállapította, hogy a férjnek semmi baja sincsen ellenben az asszony, aki a házasságot megelőzőleg is férjénél volt — beteg. Ilyen körülmények között érthető, ha a férj a házastársi együttélés folytatására nem volt hajlandó és megtámadási pert indított az asszony ellen, azon a címen, hogy az — a jelek szerint — már a házasság megkötésekor beteg volt és betegségét elhallgatta előtte. Minthogy azonban sem a törvényszék sem a Tábla nem látta beigazoltnak az asszony rosszhiszeműségét, a bíróság elutasította keresetével a ferjet, aki tehát — a fennálló törvények értelmében —

nem válhat el a feleségétől, pusztán azért, mert az vérbajos.

A kérdés általános érdekű és nagyon komplikált. Föltehetjük úgy, hogy: kényszeríthető-e valaki arra, hogy beteg házastársával éljen együtt? Föltehetjük azonban úgy is, hogy: nem joga-e sőt éppen kötelessége a társadalomnak az, hogy a beteg utódok elrehozását megakadályozza? És végül, de nem utolsó sorban: van-e joga egy egészséges, de beteg házastársához láncolt embernek arra, hogy gyermeket követeljen magának, még pedig egészségeset?

Mindezeket a kérdéseket maga a férj vetette föl előttünk, aki hozzánk intézett levelében nem kevesebb, mint tizenegy sűrűn teleírt, nagy oldalon panaszolja el az ő szerencsétlen házasságát.

„A törvény nem segítheti elő — úgymond — azt, hogy a hülyék, bénák, szellemi és testi nyomorultak népesítsék be az országot és váljanak a

társadalom súlyos teherterhelvé.”

Szinte halljuk az egyhangú választ a kérdésre: „Nem, nem és ezerszer is nem!” Mégis, a fennálló törvények nem védik meg sem a házastársakat, sem a születendő utódokat a vérbaj fertőzete ellen.

Megható a szerencsétlen ember apai fájdalma.

„Kislányom születése után, két és fél hónapra fejezte be földi pályafutását — vérbajban: ez a száraz tény. Borzasztó volt a csöpp ember haláltusáját nézni, borzasztó egy embernek, aki apa akart volna lenni a szó legszűkebb, legigazibb értelmében és aki a felesége hibájából nem lehet többé apa!”

Mert vajon — kérde azután — lehetne-e újból eszköze annak, hogy még egy szerencsétlen gyermek születessen, homlokán a rette-

netes bélyeggel, az anya bűnével?

Nem, nem és ezerszer is nem!

„De mit tegyen, egy 32 éves férfi, aki 5 azaz öt év óta különváltan él a feleségétől és aki valósággal bolondja a családi életnek, mit tegyen, hogy összeitkőzésbe ne kerüljön a fennálló társadalmi és erkölcsi felfogással, mit tegyen mit tegyen?...”

„Most már az én részemről lehetetlen, hogy házasságot köthessek mindaddig, míg nőm életben van: De miért?...”

A levélíró magyar ember, aki az államnyelvet nem érti. Szerinte ez a körülmény is hozzájárult ahhoz, hogy a bíróság előtt nem tudott elég jól argumentálni igazá mellett. Jogászok véleménye szerint azonban nem ezen mulott az, hogy a bíróság nem választotta el a feleségétől. A paragrafus volt az oka ennek a paragrafus amely ma még sem a házastársat, sem pedig a születendő utódokat nem védi meg a férj, vagy a feleség vérbajával szemben.

Ez a tény. Pedig a paragrafusnak az egészségesek pártjára kellene állnia!

Nem kapnak nyugdíjat, akik közhivatalban vállalnak új állást Stoescu pénzügyigazgató nyilatkozata

Számos nyugdíjast, főleg pedig nyugdíjas özvegyét érte e hó elején az a kellemetlen meglepetés, hogy nyugdíját nem utálták ki azon a címen, hogy az illető nyugdíjas, vagy az özvegy penzióba vonulása óta újabb közhivatali állást vállalt.

Az Estilap munkatársa ebből az alkalomból felkereste Stoescu pénzügyigazgatót és megkérdezte: mi az oka ennek a kevés szociális érzésre valló intézkedésnek?

A pénzügyigazgató így válaszolt:

— Bizonyos állásban levő nyugdíjasok nyugdíját valóban nem fizettük ki. Ennek oka az, hogy a nyugdíjtörvény világosan előírja, hogy városi, megyei, vagy állami alkalmazásba lépett állami nyugdíjasok csak akkor kaphatják meg nyugdíjukat, ha fizetésük és

nyugdíjuk összege nem lépi túl annak a fizetésnek összegét, amelyet az illető nyugdíjba menésekor kapott. Ez a rendelkezés — ismétlem — csak azokra a nyugdíjasokra vonatkozik, akik állami, megyei, vagy községi állást vállaltak, ha magánvállalathoz mentek, akkor továbbra is kapják nyugdíjukat.

Utlevél kiváltók
figyelmébe!

Magyar vizum	650
Osztrák	840
Francia	840
Cseh	590

24 óra alatt elintézzük. Tel. 458.

Hegedüs
Hirlapiroda

Ki akar részt venni a pesti tavaszi mintavásáron?

A budapesti ipar és kereskedelmi kamara 1927. április hó 30-tól május 9-ig terjedő időközben rendezti 1927. évi árumintavásárát Budapesti Nemzetközi Vásár név alatt, amelyen Románia kereskedelmi köreinek is elsőrendű érdeke volna, mint kiállító minél számosabban részt venni.

A kiállításon résztvevők úgy erkölcsli, mint anyagi tekintetben a legjobb eredményekre számíthatnak.

Tekintettel Budapest teljesen kivételes földrajzi fekvésére és az ebből származó nemzetközi kereskedelmi kapcsolataira, nemcsak a magyar, de a külföldi termelőknek is kiváló alkalmuk nyílik gyártmányaikat úgy a hazai, mint külföldi érdekköröknek bemutatni.

A kiállítás látogatói és a kiállítók 50 százalékos vizumdíjkezelésben részesülnek. Ugyancsak egyéb utazási és tartós kedvezmények is megkönyítik a kiállításon való részvételt.

A jelentkezések folyó évi január hó 31-ig eszkezelendők. Közelebbi felvilágosítással szolgál: magyar királyi követség Bukarest, magyar királyi utlevélkirendeltség Cluj, Kereskedelmi Csarnok Oradea-Mare, Ipar és kereskedelmi Kamara: Cluj, Arad, Brassó, Marosvásárhely, Timisoara, Nemzetközi szállítványozó r.-t. Galatz, Constanta, Braila és Giurgiu.

Bokor Judith

cselloművésznő Váradon

A művésznő egy pesti, lipótvárosi orvos leánya, ki már zeneakadémista korában is valóságos furorot keltett pompás, szokaiannul tökéletes játékával. Itt sem ismeretlen jelenség, hiszen tavalyi bemutatkozó koncertjén már hatalmas tetszést, erős sikert váltott ki auditoriumából. Meddő dolog lenne itt rendjén sorjában a külföldi lapok dythrambikus szótait idézgetnünk, melyek mindannyian, kivétel nélkül a művésznő zenei dicsőségéről zengenek. Elvégre is a nagyváradai zenevilágot nem az érdekli, hogy a nágai hírlep, a leideni kurir vagy mondjuk az upsalai ujság mit ír a művésznőről, hanem az a fontos, hogy ezuttal mit s hogy fog itt játszani.

Kétségtelen, hogy Bokor Judith a híres kolleganője a csodaszép angol Béatrice Harrison (ki egy darabig d'Albert hitvese volt) a legismertebb s egyben legünnepeltebb csellistái Európának.

Bokor Judith a pesti zeneakadémia mesteriskolájában nyerte el művészi oklevelét s később Paul Klengelnél vett egy kurzust. Külföldi művészi ideáljai Pablo de Casals, a bécsi Paul Grummer, s a mi belföldi csellókörifeusaink vezére, a pompás Kerpely Jenő. A művésznő kivételes zsenialitásával s rendkívüli kvalitásaival maga is mindjobban „ad astra” törtet büszke ivelésben a művészet magaslatai felé. Itteni műsora ezuttal is élénk meglepetést fog kiváltani.

Guttman Miklós.

x Hencserek részletre Mansbergernél, Bul. Reg. Ferdinand 17.

Lesz-e építkezés tavasszal Nagyváradon?

A helyzet még kedvezőtlenebb, mint tavaly — Kévs a pénz — Drágábbak az építkezési anyagok

Normális körülmények között ilyenkor, január elsején már kezd kialakulni a tavaszi építkezési program. Az építések megkapják a megbízásokat, a vállalkozók az anyagok beszerzéséről kezdenek gondoskodni, sőt már az előmunkálatok is megkezdődnek. — Sajnos, Nagyváradon több, mint egy évtized óta majdnem teljesen szünetel minden magánépítkezés. Jelentősebb bérház alig néhány készült, sőt a régi házak renoválására sem volt pénz.

Az elmúlt esztendőben mégis némi fellendülés mutatkozott az építőiparban. Azt lehetett hinni, hogy az idén, amikor kedvezőbb a gazdasági kilátás, amikor a lakástörvény a közel jövőre ígére be a lakások felszabadítását, egyszerre nagy lendületet vesz az építkezési kedv.

Ezzel szemben, amint beavatótt helyről értesülünk, még sohasem voltak olyan sívárak a kilátások, mint az idén.

Egyetlen egy új bérpalota tervezésére sem kaptak megbízást a nagyváradai építések és nincs is kilátás arra, hogy az idén jelentékenyebb ház épüljön a városban.

Eennk a stagnálásnak legfőbb oka a pénzhány, amely még mindig nem mult el. A mai kamatozási viszonyok mellett a legrosszabb befektetésnek látszik az építkezés. Új bérpalotában, aranyparitások

lakkberek mellett sem lehet 12 százalékos kamatozásnál kedvezőbb eredményt elérni. Az pedig teljesen bizonyos, hogy erre a nivóra az idén nem fog leszállani a kamatláb.

De még arra sincs pénz, mint eddig, hogy régi házakat vásároljanak.

Az ingatlan forgalom majdnem teljesen megszűnt

és ebből is megállapítható, hogy a lakbéremelés katasztrofális csóddal fenyegeti a város elszegényedett lakosságát.

Az építkezéseket teljesen lehetetlenné teszi az anyagárak teljes bizonytalansága is. Ma kalkulálni egyáltalában nem lehet. Tavaly tavasszal néhány igen nagy építkezéssel kénytelenek voltak lemondani, a vállalkozók, mert

időközben az építkezési anyagok árai oly mértékben emelkedtek, amely minden kalkulációt felborított. Három emeletre tervezett házat például csak egy emeletesnek tudtak felépíteni, de volt olyan épület is, amelyet félben hagytak, vagy az alap lefektetése után nem folytattak.

Az idén még emelkednek az építkezési anyagok árai.

A téglá ára

ma 1900 lei, de nagyon valószínű, hogy tavasszal emel-

kedni fog. A költségeket lehetetlen előre kiszámítani.

A cement

körül még sokkal nagyobb baj van. A tordai cementgyár nem képes vagonokat szerezni és így nem tud szállítani. A kolozsvári vállalkozók teherautókkal kísérelték meg a cement szállítását, ami vagononként 5000 lejtel drágította meg az árut. Most, hogy a

benzin-árak

is emelkedtek, Kolozsváron is abbamaradt minden építkezés.

Arról szó sem lehet, hogy Nagyváradra is autón szállítsák a cementet, mert ez olyan drágulást jelentene, amelyet egyáltalában nem bírna ki egyetlen vállalkozás sem.

Különben is cementben nagy a hiány. Nagyromániában összesen tizenegy cementgyár van, Erdélyben ebből mindössze három. A legnagyobb és legmodernebb a tordai cementgyár, most emelte el termelőképességét nyolcvan százalékkal, de még mindig csak az igények kis részét tudja kielégíteni. A cementimport teljesen jelentéktelen, az idén mindössze háromszázötven vagont hoztak be. Ennek ellenére a kartellben lévő cementgyárak a behozatali vám felemelését kérik.

A helyzetet nem segít más, csak alaposan kidolgozott

építkezési törvény,

amely évről-évre nélkülözhetetlenebbé válik. Ma már kétségtelen, hogy a házépítés felülmulja az egyéni iniciatívát, a legsürgősebben bele kell avatkozni az államnak. A lakásprobléma megoldásáról szó sem lehet, különösen itt, Nagyváradon, ahol előreláthatólag egyetlen ház sem fog felépülni az ideai szezomban.

Csáko és Kalap

Harry Liedtke, Olga Tschechowa

Gróf Laci pöre

a kiskapusi műkedvelők rendezője ellen

Az elmúlt esztendőben Kiskapus műkedvelő társadama fölkekedett s bejárta Erdély nagyobb városait, hogy bemutassa a maga isteni népművészetét. A turné során Nagyváradra is elvetődtek, ahol — mint emlékeztet — nagy sikerrel szerepeltek a Kath. Kör színpadán.

A derék kiskapusiak annyira tetszettek Nagyváradon, hogy Gróf László akkori szinigazgató egy második fellépésre is lekötötte őket. Még is egyezett ebben az irányban Albert Mihály urammal, a lelkes gárda nem kevésbé lelkes rendezőjével, aki polgári állására nézve tanító, s aki föl is vett az igazgatótól 9000, mond kilencezer lej előleget. Hogy hogy nem, azonban a második vendégzereplésből nem lett semmi, ami még nem lett volna baj, ha a tanító ur nem felejtette volna el visszafizetni a fölívett előleget.

Gróf Laci sürgette egy ideig, aztán — megunva a dolgot, följelentette Albert Mihályt az ügyészségnek.

Az ügyet tegnap tárgyalta, azaz csak tárgyalta volna a törvényszék, ha Albert Mihály kiskapusi tanító helyett tévedésből nem Albert Mihály nagyváradai asztalosmestert idézték volna be.

Igy hát csak legközelebb kerül a törvényszéken napirendre a kiskapusi műkedvelőknek, illetve a feledékeny kiskapusi tanítónak nagyváradai vendégzereplése.

Apollo mozgó

Ma, kedden utoljára

A motormenyasszony

Izgalmas kalanddráma 7 felvonásban. — A főszerepben: LEE PERRY, ANGELO FERRARI és HANS MIERENDORF

Jön: A Palm-Beachi botrány Jön: Gloria Swansonnal

Óriási botrány Palm-Beach amerikai fürdőn

Newyorki tudósítónk értesítése

Palm Beach, az amerikaiak kedvenc fürdőhelye, a közel-múlt napokban óriási botrány színhelye volt.

Egy ifjú pár mézesheteit töltötte itt, amikor megjelent a fürdőhelyen Glória Swanson, a világhírű filmstar, s mintha kész tervvel jött volna ide, a legnagyobb botrányokat provokáló magatartásával valószínű forradalmat idézett elő a békés amerikai polgárok közt. A dolognak természetesen folytatása volt, válóper, etc. A keretek azonban annyira kiszélesedtek, hogy a helyi érdeklődésen messze túl terjedtek, s nemcsak az amerikai lapok, de az európai világsajtók is hasábkon keresztül foglalkoztak az esettel.

A filmtechnika roppant nagy fejlődését igazolja az, hogy alig pár nappal később már vászonra vetítették az egész botrányt, eredeti szereplőivel, a botrány okait és következményeit is bemutatva, sőt már a film Európába is eljutott.

Mint halljuk, e filmét, Glória Swansonnal a főszerepben a közeli napokban az Apolló mozgó be fogja mutatni, s ezzel megismerteti a közönséggel azt a világraszóló botrányt, amely képes volt minden egyéb szenzációt napokon keresztül elnyomni.

MOZI

— Ne üljön ebben a hideg időben más konflisba, mint a „13-as bérkocsiba”, amely ugyanannyi fuvardíjért elviszi Xaver Montepin regényébe, a melyet Kertész Mihály rendezett és amelynek a főszerepét a bájos Lily Damita alakítja. Ön végig kocsizik Páris utcáin és közben megnézi Jolanda Dragos és Peter Sarters táncmunkáit. A kitűnő táncos-pár balett és groteszk charlestont fog bemutatni, természetesen a Dorian-Filmszínházban.

Heyman szinkör

Kedd: Lányok az éjszakában. Norma Shearer.

Szerda: Lányok az éjszakában. Norma Shearer.

Csütörtök: Csákó és Kaiap. Harry Liedtke, Olga Tschechowa. Slágersorozat 6.

Művészi felvételek Majornál

Bul. Reg. Ferd. 12, Apolló-palota.
Olcsó árak! 3223

A HÉT PÚPOS TORNYYA

KALANDOS REGÉNY

Irta: JESUS DE ARAGON

Spanyolból fordította: BALOGH BARNA

(17)

— Nem gondolja, hogy a rablók esetleg gyermeket használtak fel a célra, olyan kis koraérett utcaakölyköt, amilyenektől hemzseg Madrid? Ez magyarázná azt a körülményt, hogy a menekülő alak nem volt nagyobb egy méternél. Azonkívül, ha tényleg az ősi képménykürtön hatolt be a tolvaj, az csak tiz-tizenkét éves fiúcska lehetett. Felnőtt férfi ilyen kis nyílson nem birt volna áthaladni.

— Elfogadom az ön feltevését — válaszolta Bazilius. — De hogyan magyarázza meg a tettes hirtelen eltűnését? Mert bármily gyorsan illant is el a kürtönytől kereszttől s akármilyen ügyesen segítették is le cinkosai a tetőről, az énekesnőnek látnia kellett volna.

— S mit tart ön arról a különös papirlapról, amit a nagy sietségben elvesztett fülönfüggő mellett találtak? Előttém mindkét eset azt látszik bizonyítani, hogy a művésznek könnyen téve lehetett, mikor a rejtélyes alakot első pillantásra állatnak minősítette. Első benyomása ez lehetett. A tolvaj guggoló helyzetben keresett valamit a padlón. A szoba sötét árnyai közt, bizonyos távolságból, fiatal, görnyedt háttal tapogatózó fiút még fel sem izgatott fantázia is könnyen tarthatott volna fantasztikus fekete kutyának. Jusson eszébe, hogy az alak tulsó oldalán halvány fény derengett, amely az ajtó váratlan kinyílásakor egyszerre kialudt. Ez, kétségkívül apró villanylámpa fénye volt. A sötétben való menekülés pedig arra vall, hogy a rabló tökéletesen ismerte a házat s rej-

tekhelyeit. Műdön visszafordult, hogy elejtett tárgyait megkeresse: mit gondol, melyiknek elvesztét fájlalta jobban, a papirlapét vagy a függőét.

— Természetesen a függőét. Az ilyen drága ékszer értékét nagyon lerontja, ha csak a fél darab van meg.

— Téved! Ebben az esetben a tettesnek előre tudnia kellett volna, hogy ilyen ékszer is van a drágaköves szelkrényben; már pedig azt csak nem ételezi fer, hogy akármilyen bátor legyen is egy betörő, láttelelet vegyen fel a kirabolt lakásban? Mondhatom, nagy oka van a sietségre... Nos, az ékszerdoboznak nem volt kulcsa s menekülés közben kihullott belőle a függő. A tolvaj nem tudta: mit vettett el a félhomályban, s valószínűleg abban a pillanatban, amikor lehajolt a földre, hallotta, hogy valami zörgő papirdarab csuszik ki a kabátja zsebéből. Ekkor jutott eszébe egy nála levő, nagyfontosságú cédula, s mivel a sötétben nem bírta megtalálni, felgyújtotta villanylámpáját. Ebben a pillanatban jött az anya s leánya. Nem tudta befejezni kutatását, menekülnie kellett. Azt hiszem, nagyon bánhatta a cédula elvesztése.

— Ugyan mért bosszantotta volna egy olyan papirdarab elvesztése, melynek titkos írásait, úgy sem tudja elolvasni senki?

E pillanatban a szerkesztőségi szolga lépett hozzájuk s közölte „Gentleman”-nal, hogy egy ur akar sürgősen beszélni vele.

— Valami tolakodó alak lesz. Nem mondta meg a nevét?

ELA Balfenekén..

SIK REZSŐRŐL, a nagyváradi színház egykori kiváló tagjáról és rendezőjéről olvassuk a budapesti ESTI KURIR-ban:

Ünnepségre készülnek a Városi Színházban, amelynek egyik tagja, Sik Rezső, most februárban ünnepli meg színészi pályájának huszonötödik fordulóját.

A mai szerepvisszaadás és „nem az én karakterem”-et mondó színeszek okulására elmondom, hogy Sik Rezső jubileumát nagy és komoly tanácskozások előzik meg a Városi Színház irodájában, mert a direktor nem tud választani az ünnepségen színrekerülő darabok között. A jubileumszínész ugyanis minden szerepet eljátszott a huszonöt esztendő alatt, amit kiosztottak rá, mindenben jó volt, sohasem válogatott és nem mondta, hogy:

— Pardon, ezt nem játszom, ez nem az én karakterem!

Ő maga azt szeretné, ha régi jó

szerepei közül a Shylock-ban léphetne az ünnepi estén a közönség elé. A direktor, Sebestyén Géza, egy másik régi jó Sik-szerepet szánt az ünnepségre. Az ezred apja címszerepét, viszont a ezredes jóbarátai a Cigányprimásért harcolnak, amelyben Sik volna a cigányprimás és Biller Irén a Sári.

A vita még nem dőlt el, de rövidesen megtudjuk, hogy Sik Rezső a három merőben ellentétes szerep közül melyikben jubilál.

SÓS MIHÁLY, a komikus, ott áll a színház sarkán és hosszasan elmereszi tekintetét egy feltűnően kövér hölgy után, álmodozóan, szerelmes sóhajok kíséretében.

Arra jön egy színészkollega, aki egy darabig csodálkozva nézi a jelenetet, aztán megszólal:

— Mondd kérlek: ki ez az erős nő?

Mire lelkesülten feleli Sós:

— Ez? Ez az én gyöngém.

Január 22.

BOKOR Judít

cseffo-
művész

a Kath. Körben

Jegyek a Hegedűs Kirapírodában

— Nem, uram.

— Milyen ember?

— Magas, sovány, öreg kinézetű ur. Kék szemüveget visel. Azt mondja, hogy nagyon érdekes újságot akar közölni önrel a Luciente-utcabeli rablás ügyében.

— Vezesse be rögtön! Vajjon micsoda újabb meglepetés vár ránk, Bazilius barátom? Remélem, nem valami ostoba tréfáról lesz szó!...

A folyosón léptek zaja hangzott, majd nemsokára festői alak jelent meg a küszöbön. Hatalmas, téglavörös színű felsőkabátot viselt, melynek óriási zsebében könyökig eltűnt mind a két karja. Fején lekonyult karimájú Stetsonkalap trónolt; nyakát cowboy-nyakkendő körítette, télig elrejtve gondosan borotvált, pergament keménységű, sovány arcát. Kurta száru pipa lógott a szájában, orrán pedig hatalmas két szemüveget viselt.

Az újságíró udvariasan elébe sitett:

— Mivel szolgálhatok, uram?

A kékszemüveges ember, válaszolt, három lépést tett előre, majd váratlanul az előttük álló bórdíványra vetve magát, botjával háromszor megkopogtatta a padlót. Aztán figyelmesen hallgatódzott... Néhány másodpercnyi meglepetéskeltette csend után végre megszólalt az újságíró:

— Lenne szíves megmondani lajdonképpen?

A kékszemüveges ember hangja, mintha csak a sir mélyéből szállt volna feléjük:

— A nevem semmit sem használ önnek; semmi szüksége, hogy megtudja. Én a fáradhatatlan utazó vagyok...

A két barát ijedten összenézett:

— Ez az ur kiszabadult örült; jó lesz vigyázni, barátom!... — mormogta a fogai közt Bazilius.

(Folyt. köv.)

* SZABÁSZATI TANFOLYAM. Modern szabás, varrás, gyors- és könnyű elsajátítása. Január elsejétől kezdődően elsorangu szakértő vezetése alatt külön és csoportos tanfolyamok kezdődnek. A legkényesebb modern módszerrel, rövid időn belül elsajátítható a szabás minden ága. Kivánatra a szabászati kurzus bővíthető a varrás gyakorlati elsajátításával is. Tisztviselőknek külön esti tanfolyam. Mérsékelt árak. Tanfolyam időtartama, valamint közelebbi adatok megtudhatók bármikor Edelman Hédinél „Dáma”-szalon, Rimanóczy-u. 12.

Florizel von Reuter és Nevesi Piroška Beethoven szonáta-estélye

Florizel mester, ez a romantikus hős nevet viselő, német-amerikai, biborhaju, cvikkeres hegedűvirtuóz újból ellátogatott hozzánk s ezúttal Hevesi Piroškával szövetkezett Beethoven-játékra. Reuter ur kétségtelenül nem mindennapi tehetség, különben olyan híres mesterek, mint Thomsen, Isaye és Marteau nem vállalták volna tanítványuknak s mint komponista, illetve mint átdolgozó is jelentős nevet biztosított magának a zeneirodalomban. Pompás elméleti telvértettséggel rendelkezik, de játékból kihallszik, hogy javarészt Paganini szólóétűdjeit kultiválja, mi azonban korántsem predestinálja a Beethoven-kultuszra. Reuter Beethoven játéka — ezt leplezetlenül ki kell mondanunk — merőben stílustalan s érzéketlen. A molto espressivokkal abszolút adós marad, szivhangjait hiába lessük, a lélek muzsikáját hasztalan várjuk vonójáról. Játéka azért persze mindenkor szabályos, technikája mintaszertűen tökéletes, de teljesen nélkülözi az egyéniség sajátos bélyegét. Sajnos, nincsenek színei s hijján van a hangulatoknak. Közönyös játékos. Részére a Beethoven-kultusz elmaradhatlan művészi kötelesség leróvasát nem zenei, ihleteli istentiszteletet jelent. Reuter zenőjében is — bizonyára önkénytelenül — örökké a zozan yankee, a »business« ember marad.

A halvány s kistónusu, temperamentumot erősen nélkülöző Reuter mellett a Bartók mesteriskolájából kikerült kitűnő Hevesi Piroskának — kit ezúttal is lelkesen ünnepeltek — nehéz helyzete volt s az előadott művek nagyobb részt zongoraszonátaiként hangzottak obligát hegedűkísérettel. Idézzük fel emlékezetünkben, hogy tavaly Telmányi Emil játékból a Kreutzer-szonáta első tételében mennyi impetuózus öserő robbant ki s viszont mily zengő tónussal hallattá az adagiót, mely mindenekel magával ragadó hévvel, csillogó clánnal zúgott fel vonóján a finálé. — Reutert salaktalan, pompás technikájára világhírű mesterei obligálják, de technikájának kincsháza nem avatja Beethoven méltón bivatott tolmácsává. A siker csak egy felszínes „succés d'estime” volt.

Guttman Miklós.

Heyman Szinkör

Ma

Lányok az éjszakában

Főszerepben:

Norma Shearer

Jön

Jön

Csákó és kalap

Heves politikai vita a városi tanács hétfői ülésén

Dr Erdélyi Szever lemondott az állandó bizottsági tagságáról

A városi tanács tegnap délutáni ülésén a tagok eleinte kevés érdeklődést tanúsítottak a napirenden lévő kérdések iránt, később azonban a vita során éles világnézeti differenciák csapódtak összes, amelyek sokszor heves jelenetekre adtak alkalmat. Az ülés nem mult el minden szenzáció nélkül, amennyiben dr Erdélyi Szevér, az állandó bizottság tagja, Bota György egyik éles felszólalása után, amelyben a bizottság tagjainak illetményeit kritizálta,

lemondott a delegatia permaneteben viselt tagságáról

és nyomban elhagyta a közgyűlési termet.

Az ülés lefolyásáról alábbi tudósításunk számol be:

Az ülés elején az egyházaknak nyújtandó segélyek kérdésénél volt élesebb vita, amelyben főleg dr Szántó Dezső és Bota György vettek részt.

A színháznak nyújtandó támogatás

kérdésénél. Mavrodin tanár szólalt fel és kifogásolta, hogy a tanács olyan könnyen megszavazta a 740.000 lejes kiadásról Mielőtt ebben a kérdésben szavaztak, ismernie kellene a város vagyoni helyzetét és a színház leltári állományát.

Craciun és Soós tanácsosok felvilágosítása után a magyar tanács tagok kéri hogy Mavrodin beszédét tolmácsolják magyar nyelven is. Végül is szavazásra bocsájtják a kérdést és a tanács 17 szavazattal 14 eneeben elfogadta a hivatalos előterjesztést.

Egy váradi szobrásznövendékért

Dr Kotzó Jenő a különböző telturcölökre felvett 350.000 lejbel kéri, hogy egy 16 éves, tehetséges, fiatal szobrászművésznő, Dittert Böske számára, akinek teljes mértékben művei már a legfelsőbb helyre is elkerültek, szavazzanak meg 60.000 lejes támogatást.

Tulbure György polgármester ígéretet tesz hogy a költségvetés jóváhagyása után, e lével keretein belül teljesíteni fogja a kérést.

Bota György, a Bihorul sportegylet részére kér 50.000 lejes támogatást.

Az első női felszólaló

Candrea Jánosné, a tanács női tagja szólal fel most. A tanács tagok nagy érdeklődéssel hallgatják az első női felszólalást. A felszólaló kéri, hogy a román nőegylet támogatására szavazzanak meg 50.000 lejes támogatást.

Nagyobb vita indult meg a közegészségügyi és népjóléti szolgálat tétéleinél. A személyzeti költségkérdésénél dr Mayor László főorvos kéri a tisztiorvosi hivatal személyzetének szaporítását.

Éheznek a betegek a járványkórházban

Dr Havas és dr Soós felvilágosításai után a kórházaknak előirányzott 1.286.530 lej tárgyalásánál dr Mayor kéri az egyes tételek felemelését, különösen a járványkórházra előirányzott összeget tartja kevésnek.

Dr Markovits Ignác támogatja Mayor kérését, egyike a legnehezebb tételeknek a járványkórház fenntartása. A mai előirányzat mellett egy beteg élelmezése napi 18 leit tesz ki, úgy, hogy a betegek éheznek, kiszöknek a kórházból és széthurcolják a járványt. A járványkórház betegeinek ruháit sincs Javaslja, ha másképpen nem tudnak fedezetet találni, úgy az állandó bizottság tagjainak 15000 lejes illetményeit kell redukálni.

Tulbure polgármester: Ki fog ingyen dolgozni?

Mavrodin tanár: Mi is ingyen dolgozunk itt, két hete.

Peredy György személyes tapasztalat nyomán ismereti a járványkórház állapotait. Javaslja, hogy a járványkórházra előirányzott tételt emeljék fel 500.000 lej-jel.

Dr Havas Andor tanácsos is szükségesnek tartja az emelést. Ismerteti a kórház átalakításának szükségességét. Ma az a helyzet, hogy

a tifuszbetegék számára nincs hely a járványkórházban

és a kórház belgyógyászati osztályán nyerne elhelyezést a többi betegek legnagyobb veszedelmére. Ha másképpen nincs pénz, úgy ő

a maga részéről hozzájárul a honorárium leszállításához.

Bota György is kifogásolja, hogy az állandó bizottság tagjai 15000 lejes honoráriumot vesznek fel. Ezt feltétlenül le kell szállítani.

A betegek éheznek, a tanácsosok dus fizetést huznak

Dr Rozvány Jenő a maga részéről is hajlandó áldozatot hozni éppen ezért kéri, vegyék revízió alá az állandó bizottság tagjainak

A munkanélküliek segélyezése — kommunista propaganda?

A vita további során dr Szántó Dezső javasolja, hogy a költségvetésben a munkanélküliek segélyezésére vegyenek fel 300.000 lejt.

Az előterjesztést heves vita követi, amely az állandó személyeskedések jegyében folyt le.

Bota György tiltakozik az ellen, hogy

Szántó egy kifejezetten kommunista tételt csempészen a költségvetésbe.

Nem támogathatjuk az ország ellenségeit, akik az állam ellenségei. Ha segíteni kell a szegény embereken, úgy segítsék, de a kommunisták támogatása ellen

illetményét, mert szégyennek tartja, míg a kórházi betegek éheznek, addig ők 15000 lejes illetményeket vegyenek fel.

Dr Simona György kifejteti, hogy az állandó bizottság tagjainak illetményét, miután a közgyűlési határozaton alapul, csak a belügyminiszter változtathatja meg.

ulbure polgármester az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet alatt

a társalgóban heves vita folyik az illetmények megállapításáról, különösen dr Erdélyi Szevér fogja fel érzékenyen a dolgot és hangoztatja, hogy ezekután egy pillanatig sem marad a helyén.

Dr Erdélyi Szevér lemondása

Szünet után dr Erdélyi Szevér emelkedik szólásra és feszült csendben kijelenti, hogy amikor helyet foglalt az állandó bizottságban a legbecsületesebb önzetlenséggel vállalta a megbízatást és egy pillanatig sem gondolt arra, hogy anyagi előnyöket szerezzen a maga számára. Bota György felszólalása azt az elhatározást érlelte meg benne, hogy lemondjon az állandó bizottságban viselt tagságáról, amelyet ezekután nem hajlandó ellátni. (A beszéd végétől elhagyja a közgyűlési termet.)

Bota György hangsúlyozza, hogy ő csak azt mondta, ha találta fedezetet a bizottság tagjainak fizetésére, úgy találjanak a kórházra is.

Dr Egrý Gergely szintén lemond illetményeiről, de a helyén marad.

Mayor György főesperes szemrehányásokkal illeti Botát. Teljesen megérti dr Erdélyi felháborodását, mert az állandó bizottság ellen elhangzott felszólalások sértők voltak. Javaslja, szavazzanak bizalmat dr Erdélyi Szevére és kéri fel, vonja vissza lemondását, mert az ő tehetőségét most nem nélkülözheti a város.

Ezután a közgyűlés 14 szavazattal 11 szavazat ellenében elfogadja a kórházak támogatására előirányzott eredeti előterjesztést.

tiltakozik. Szántó dr nem a munkások képviselője, hanem a kommunisták ügyvédje.

Dragomir igazgató Bota szavait akarja kiegészíteni és francia példára hivatkozik, ahol a radikális-szocialista kormány nem hajlandó a külföldi munkásokat segélyezni. Nagyváradon százezer idegen munkás él, ezek választották be a tanácsba a kommunistákat. Át kell zavarni ezeket az idegen munkásokat a határon és akkor megszűnik a munkanélküliség.

Peredy György megérti és méltányolja Bota felfogását, azonban nem minden munkás kommunista és amikor egy városnak 180 millió költséget állítják össze

sze, nem szabad megfélekedni a munkanélküliekről. Megszavazza a 300.000 lejt, csak a technikai kivétel felől kér felvilágosítást.

Hübschünberger József: Mindenki, aki munkanélküli részeseüljön a segélyben.

Dr Szántó Dezső éles hangú beszédben válaszol Botának és kérde, mi igon vádolja őt Bota. Őt, aki nem kinevezés folytán került a tanácsba, hanem a tömegek bizalmából. Ne tessék itt állandóan a felforgató elemeket szidni, mert ezek a felforgató elemek viszik előbbre a társadalmat. A román parlament tagjai Anatole France halála alkalmával felállással, adtak kifejezést részvétüknek. Nohát Anatole France ugyanolyan bolsevik volt, mint ő ugyanúgy tagja volt a harmadik internacionálnak. A munkanélküliség nem politikai, hanem társadalmi kérdés.

Schwartz Lajos, a munkál-tató szemüvegén keresztül nézi a munkanélküli segély kérdését és emellett foglalt állást, szavazzák azt meg.

Dr Rozvány Jenő kifejti, hogy

a munkanélküliség a polgári társadalomra is veszedelmes,

mert bűnözőket nevel. Szántó indítványa ezt meg akarja előzni. Nincs itt szó arról, hogy abban csak szervezett munkások részeseüljenek segélyben. Bizzák a városi tanácsra a segély kiosztását.

Bota György nincs az ellen, hogy a szegény embereket segítik, azonban tiltakozik, hogy ez a tétel külön fejezetet képezzen a költségvetésben. Szántó egy kicsit elgalopirozta magát, mikor Anatole Francehoz hasonlítja magát. Ő nem tekinti másnak, mint a kommunisták ügyvédjének. Sokkal többre becsüli Schwartzot, aki dolgozó ember. Nem tagadja, hogy felszólalásának Szántó megsemmisítése a célja, aki a kommunizmust akarja a városházára bevezetni. Ő is segíteni akar, de nem akarja támogatni Szántó-második Anatole France vezetése alatt álló pártot.

Mavrodin tanár a munkanélküli segély megszavazását ajánlja és védelmébe veszi Botával szemben Szántókat, akik választás folytán kerültek a tanácsba. Újból felveti a 15000 lejes honoráriumot, elegendőnek tart 10 ezer lejt. Ajánlja, hogy a munkanélküli segélyből csak román állampolgárok részeseüljenek.

Mayor György fésperes felszólalása vet véget a vitának, aki azt javasolja, hogy a szegények segélyezésére előirányzott 500.000 lejes tételt emeljék fel 300.000 lejjel és azt az összeget fordítsák a munkanélküliek segélyezésére.

A tanács a javaslatot elfogadja, mire Tulbure György polgármester az ülést berekeszti és annak folytatását kedd délután négy órára tűzi ki.

Femina

Forgó Rózsai
nődivat
szalonja

St. Ladislau (Körös) u. 15

Mi újság?

24 óra váradi árfolyamai

	hétfő				Ma	
	272-es nyitás után		272 ¹ / ₂ -es zárlet után		nyitás előtt	
Pengő	Áru	Pérez	Áru	Pérez	Áru	Pérez
Dollár	3365	3380	3370	3385	3380	3390
Cseh korona	191 ¹ / ₂	192	192	192 ¹ / ₂	192	193
Svájci frank	570	572	572	574	572	575
Osztrák shilling	3715	3725	3720	3730	3725	3740
Francia frank	2715	2725	2715	2725	2725	2735
Angol font	760	765	765	770	765	770
Olasz lira	932	935	933	938	935	940
	845	850	850	855	850	855

* **Ma, kedd este van a filharmónikusok hangversenye.** A filharmónikusok ma este tartják második nagyszabású zenei hangversenyüket. A rendkívül érdekes és változatos műsor klasszikus és modern művekből van összeállítva. A műsor 4 száma Mendelsohn: Hebriden nyitánv Mozart: Jupiter simfónia, Saint Saens: Haláltánc, Schubert: Militermarsch. Jegyeket a Vidor könyvkereskedésében árúsítják 20—100 lejtért. (Bulv. Reg. Ferd. 2. Telefon 9—66.)

* **Tisztítani kell a járdákat.** Marcus István rendőrprefektus elrendelte, hogy máától fogva minden háztulajdonos súlyos büntetés terhe alatt köteles utcára eső ingatlana, háza, kertje, telke előtt a gyalogjárót lesepenni, hótól teljesen megtisztítani és fűrészpörrel, homokkal, vagy hamuval behinteni. Az utcákat a rendőrség emberei fogják vizsgálni és a rendelet ellen vétőket a prefektusnak büntetés végett bejelenteni.

* **Egy káplár becsületsértésért bepörölte brigadérosát.** Prágából jelentik: Egy katonai szolgálatot teljesítő mérnök, aki a káplári rangot viselte, fegyvergyakorlati végeztével becsületsértési feljelentést tett brigadérosra ellen, aki egy alkalommal, mivel megkévsze tisztelgett neki, a káplárt „kitömött tehén”-nek nevezte. A piséki hadtestbírósnak nem adott helyet a káplár feljelentésének, mivel megkévsze kijelentését magas izgatottság kitörésének minősítette. A mérnök a legfelsőbb bírósághoz fellebbezett, amely most megsemmisítette a hadtestbírósnak határozatát és elrendelte a becsületsértési pör lefolytatását.

* **A sütő munkások csoportja** értesíti tagjait, hogy január 16-án, vasárnap délelőtt fél 10 órakor közgyűlést tart. Váradi egész sütőmunkásságára kötelező a megjelenés. Belépés és tagdíj fizetés ugyanakkor eszközölhető. A Vezetőség.

x **Korcsolya-szvetterek, sapkák legolcsóbbak Kertésznel, Avram Jancu (Kossuth-u. 2.)**

* **Felüggesztett rendőrkapitány.** Barbat Baril rendőrkapitányt Marcus István rendőrprefektus egy fegyelmi eljárás során azonnali hatályllyal felfüggesztette állását és a velencei rendőrség vezetésével Hrior kapitányt, címzetes rendőrigazgatót nevezte ki, aki a mai napon el is foglalta állását. Hrior kapitány helyét a rendőrbírósnak Biró József, a rendőrség régi, érdemes tisztviselője látja el.

Színház

Heti műsor

Kedd délután fél 4-kor: Hajtódadászat, operett újdonság harmadszor. Sorozat szám 17.

Kedd este: Román előadás.

Szerda, este 8 órakor: Hajtódadászat, operett újdonság negyedszer. C bérlet. Sorozat szám 18.

Csütörtök: Mienk az éjszaka, újdonság. Bemutató, A bérlet. Sorozat szám 19.

Péntek este 8 órakor: Hajtódadászat. B bérlet. Sorozat sz. 20.

Szombat délután fél 4-kor: Marica grófnő, operett, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 21.

Szombat este 8 órakor: Mienk az éjszaka, újdonság másodsor. C bérlet. Sorozat szám 22.

Vasárnap délután fél 3-kor: Párisi kirakat, operett újdonság. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 23.

Vasárnap délután fél 6-kor: Szeretek egy színésznőt, vigjáték újdonság, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 24.

Vasárnap este fél 9-kor: Dolly operett, új szereplőkkel, Mende Klári felléptével. Sorozat sz. 25.

— **Ujabb bérletet is lehet váltani.** A színház igazgatóságához több oldalról megkeresés érkezett, hogy az általános bérlet során kimaradt helyekre a színdarab végéig érvényes új bérletet nyisson. A megkeresések folytán az igazgatóság meghirdeti ez új bérletet, amely tehát a színdarab végéig tart és az általános bérletből kimaradt helyekre szól. Az új bérlet feltételei a színház titkári hivatalában tudhatók meg, ahol a bérletek délelőtt 10—1-ig és délután 4—6 óráig ki is válthatók. Az igazgatóság ez új bérlethirdetést a közönség figyelmébe ajánlja.

— **Felhívás a bérlelőkhöz.** Az igazgatóság fölkéri az i. t. bérlelőket, hogy a már esedékessé vált bérleti összegeket a színház titkári irodájában délelőtt 10-től 11-ig és délután 4-től 6 óráig befizetni sziveskedjenek.

A Hajtódadászat jelentős sikere

A Hajtódadászat egyike az új magyar operett termés leg-sikerültebb alkotásainak. Martos, a Bob herceg librettistája és Huszka Jenő, a Bob herceg zeneszerzője találkoztak ez-uttal ismét és ha a Hajtódadászat értékben mulandóbb is a kalandos Bob urfi történeténél, feltétlen jogot formálhat arra, hogy kiemelkedjen a tucattermésű operettek közül.

A szövegíró orosz miliőben játszatja le a romantikus aláfestésű cselekményt s a Hajtódadászat háttérben felmerednek a csillogó csúcsu, meredek és széles hőmezők.

A zene kiválóan igyekszik felkaprátatni a mese hangulatát, színes és invenciózus, és mindaddig oroszos, ameddig nincs a muzsika modernsége ártalmára.

A színház szép előadást produkált. Kiváló teljesítményt nyújt Tompa Béla és alkalma van primadonna honeurjeit bemutatni Zöld helyi Annának. Mindkettőjüket melegen ünnepelte a közönség. — Kedves Petruska szerepében Mende Klári s bő humorával sok hatást ér el Bán y á sz.

— **Mienk az éjszaka.** A francia színmű irodalom egyik legújabb kiváló terméke a „Mienk az éjszaka”, mely egy rendkívül érdekes problémát ölel fel, igen hatákos kidolgozásban és csupa színes szerűséggel. A darabot Biró Lajos, a kiváló drámai író ültette át a mi viszonyaink közé. A Mienk az éjszaka premierje csütörtök este lesz.

— **Dolly.** Az elmúlt évben nagy sikerrel játszott Dolly című operett felújítása következik vasárnap este.

NYILTÉR

Radányi Ernő ügynököm mai napon áruházamból kilépett, további inkasso felvételére nem jogosult.

Cziller Imre.

Telefon: 458

Ne kótya-vetyélje el holmiját!

Sokkal jobb árat kap érte, ha a

Nagyvárad Estilap

apróhirdetéseit között kínálja eladásra.

Telefon: 458

x **Vizum, gyorsan, pontosan a Hegedüs Hírlapirodában. — Telefon 458.**

Napszámba jár Varga Gábor volt postamester, aki 31 évi szolgálat után nem kap nyugdíjat

Ellenben elárverezik a butorát, mert fehérhátú pénzt fogadott el, amikor parancsa volt rá

Varga Gábor Tasnádszántón volt postamester, egészen 1921-ig. Harmincegy évet töltött Varga Gábor a posta szolgálatában — Fialtal gyerekekbenként került a magyar kőlyi postához és idős, öreg, nyugdíjra váró ember lett belőle, amikor 1921-ben megkapta azt a rendeletet, mely felmenti, hogy továbbra is ellássa a postaszolgálatot Tasnádszántón.

De Varga Gábor postamester hiába volt 31 évig az állam szolgálatában, ma nem kap egy krajcár nyugdíjat sem.

Minden végkielégítés és nyugdíj nélkül csapták el Varga Gábort, aki utódjának a legnagyobb rendben adta át a tasnádszántói postát. Csak egyetlen vitás tétel mutatkozott, annak a felülírésében se lehet Varga Gábort egy gondolattal sem okolni. Ez a vitás tétel abból állt, hogy még 1919-ben érkezett egy utánvételes csomag a tasnádszántói postára. Aki kifirtette, attól 250 fehérhátú koronát is elfogadott a postamester, miután a forradalmi időkben kötelezőségévé tétetett a fehérhátú pénz elfogadása és ezt rendeletileg csak két hét múlva tiltotta meg a nagyszabani kormányzótanács, amikor a szóbanforgó fehérhátú bankók már ott feküdtek a tasnádszántói postán. Amikor Varga elszámolását megejtette, a 250 koronát vitássá tették és a megterhelést csak Bolchis Viktor postaiszervező engedte el, aki nyilvánvalóan átlátta, hogy igazságtalanság történik. Varga Gábort az állam kötelezte, hogy fogadja el a fehérhátú pénzt és csak ennek megtörténte után vonta vissza előbbi parancsát.

De Bolchis Viktor igazgató elhatározását is keresztül huzta utódja, aki szabadfolyást engedett az államhatalomnak, hogy a fehérhátú bankók lei értékét Varga Gáboron, a nyugdíjnélküli öreg postáson behajtsák.

Minden előzetes értesítés nélkül végrehajtottak jelentek meg Varga lakásán és lepecsételték ócska, rozszant butorait.

— Egy rossz sifonom van, azt is el akarják vinni, beszéli Varga Gábor postamester, aki egyszerű munkászübbonyt visel, ha tartoznak: inkább levétném ezt a kis kabátom és eladnám, hogy az államot kifizessem. De én kérem, hiába forszérozzák igazságtalan... mégis igazságtalan.

Megkérdezzük:

— Micsoda maga most Varga Gábor, hogy 31 évi munka után újra egzisztenciáról kellett gondoskodnia?

Az ötvenötös években levő, egy kissé már bizony mégis csak öregedő férfi magyar nyugdíjossal válaszol:

— Nem szégyenlem kerem, de most csak közönséges napszámos vagyok.

— Aztán mennyi napszámiért van alkalmazva?

— Hatvan leít kapok naponta,

feleli Varga Gábor volt postamester, aki az igazságot levétné a kabátját és ahhoz a régifajta emberhez tartozik, aki előtt mindezekelőtt első volt a szolgálat, meg a becsület. A becsületes szolgálat.

Harmincegy éves postai szolgál-

lat után napszámba jár Varga Gábor, de nem hagyják békén, el akarják venni a rossz, az egyetlen szekrényét. Kihez tartozik, kérdezzük, ez az ügy, ki adhatna itt nemcsak Vargha Gábornak hanem a megcsufolt munkának igazságot. (bl.)

Egy magyar vonat elgázolt a határnál egy falusi parasztszekeret

Négy sebesültje van a szerencsétlenségnek

— Saját tudósítónktól —

Hétfőn este Nagyvárad felől egy szentjánosi szekér ügetett hazafelé öt utasával. A szekeret a nagy hófúvásban Hajdu Ferenc gazdálkodó hajtotta. — Hajduék a nagyvárad piacra baromfit hoztak be, azt adták el és miután maguk is bevásárolták, ötven pakolástak fel, hogy Szentjánosra visszatérjenek.

Hajdu Ferenc mellett felesége, a 40 éves Máthé Zsuzsa s a szintén 40 éves Péntes Lajos kiscigazda foglaltak helyet. A hátsó ülésen Péntes Eszter és Hajdu József ültek. Hétfő délután 6 órakor már sötét volt, erős hóvihár tombolt. Negyed hétre lehetett, mikor a porosz-káló szekér elérkezett Bihar-püspöki alá a vámsorompóhoz. Hajdu Ferenc csettintett az ostorával és felvágott a töltésre, amikor

egy pillanat alatt feltűnt a robogó 514-es magyar személyvonat, amely elkapta a síneken áthaladni akaró szekeret.

Hatalmas robaj, recsegés, ropogás, ordítózás és segélykiáltás töltötte be a levegőt. A vonatvezető fékezett és megállt, a vonat utasai kiugráltak.

A gyér fényben rettenetes látvány tárult elő: két darabokra szelt ló zuhogó

Hetven gyermek égett benn egy kigyulladt színházban

A kanadai Montrealban tegnap kigyulladt a L'Amiel színház. A tűz jelzésére a földszinti nézők nyugodtan elhagyták a színházat, az emeleten és erkélyen levő közönség soraiban azonban — nagy részük gyermek volt — olyan pánik tört ki, hogy nem tudtak menekülni és egymást nyomták agyon.

Hetvenhat gyermek odaégett és harminc súlyosan megsebesült.

vérével öt megsebesült, jajgató ember vére folyt valóságos patakka össze.

A szekér roncsai közül a vasuti személyzet és az utazó közönség néhány erősebb szívű tagja emelte ki a siralmas állapotban levő sebesülteket. — Ugyanakkor már értesítették a biharpüspöki-i állomást, a honnan Muntean J. V. Viktor állomásfőnök grancisárok segítségével érkezett a szerencsétlenség színhelyére.

Rögtön megállapítást is nyert, hogy a sorompó nem volt leeresztve, ez okozta a borzalmas balesetet. Így vallanak a sebesültek és az 514-es vonat vezetője is.

A személyvonat hozta be Váradra a súlyosan vérző embereket Hajdu József kivételével, akit a helyszínen bekötözték, s bár sebezéssel súlyos, gyalog indult el, a rettenetes időben, hogy a szerencsétlenségről hírt vigyen falujába. Nagyváradon a vasuti állomáshoz kivonultak a mentők s a biharmegyei kórházba szállították Hajdu Ferencet és három társát, ahol dr. Bruckner és dr. Kálmán orvosok vették őket kezelés alá.

Megállapították, hogy a leg-súlyosabb áldozat Hajdu Ferenc, akin dr. Génea és dr. Wertheimer orvosok segítségével még az éjszaka koponya lékelést végeztek.

Eltették a prágai kommunista-pör vádlottait

— Az Estilap eredeti távirata —

Prágából jelentik: A kommunista perben tegnap este kilenc órakor hirdették ki az ítéletet. Simouneket háromévi, Vodicskát négyévi, Kratunovot háromévi súlyos börtönre ítélték. Kobek és Pollák három-háromhavi, Bartak kéthavi börtönt kapott, míg Boreknét és Sprinzelt felmentették.

A 43 éves 3 gyermekes ember állapota aggasztó. Péntes Lajos tíz centiméter hosszú és másfél cm. mély sebet kapott a fején, Péntes Eszter az arcán és a karján sérült meg. Hajduénak a lábai törtek el.

A mentési munkálatoknál igen értékes szolgálatot végzett Dobráta István püspöki raktárfőnök is, aki az áldozatokat Nagyváradig kísérte.

Az éjszaka folyamán a kórházban elvégezték a szükségesnek mutatkozó operációkat. Valószínű, hogy Hajdu Ferenc kivételével egyikük sem fizet életével azért a gondatlanságért, hogy a sötét hófúvásos időben nem engedték le a sorompókat. Hajdu Ferenc állapota igen komoly és aggodalomra ad okot.

A vasuti szerencsétlenség ügyében a nagyvárad királyi ügyészség folytatja tovább teljes erejével a vizsgálatot.

A mai zürichi nyitás

BUKAREST 272/50

BERLIN . . . 12305 PARIS 2055—
NEW-YORK 51850 PRAGA 1534 50
LONDON . . 251550 B.PEST 90.65
BECS . . . 7305 MILANO 2235

A magyar-cseh kereskedelmi tárgyalások

— Az Estilap eredeti távirata —

Prágából jelentik: Nickl Alfréd magyar követségi tanácsos vasárnap ideérkezett a magyar-cseh kereskedelmi tárgyalások folytatására. A magyar delegáció a hét végén érkezik ide. Mindkét részről arra törekednek, hogy a tárgyalásokat minél előbb befejezzék.

* Utlevelek láttamozása a vármegyházán. A vármegyei prefektúra értesítése szerint az utleveleket délután 5-6 óra között láttamozza a titkári hivatal, kivételesen sürgős esetben. A láttamozás rendes ideje délelőtt, a hivatalos órák alatt van.

13. 14. 16. ENESCU világhírű hegedűművész hangversenye

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50% engedmény. »Cim a kiadóban« jelezésér külön 10 lej fizetendő. Cimek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra. A „Nagyvárad Estilap” apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk a városi hirdetési oszlopokon és táblákon

LEVELEZÉS

Megérkezett a

95

leles

gramofon-lemez
a Hegedüs Hirlapirodába.
Remek táncdarabok
Óriási választék

„ÖRÖK titok” jelígyére levél van a Hegedüs Hirlapirodában. 340

CLUJI személyvonaton pénteken a lapra figyelmeztetett unióügylet kérem, vasárnap Palace kávéházba délután 5 órakor elfáradni. — Amennyiben elfővetele lehetetlen. Akkor választ ismerkedés hogyan lehetséges „Személyvonat” jelígyére a kiadóba kérem. 338

„BANDI”. Amit ígértem, most megtettem. Amint látja. Még mindig nem mondta el, amire én oly kíváncsi vagyok, remélem nem várat sokáig. Csütörtökön délelőtt beszélni akarok magával. Addig is sokat gondolok magára, szintén zenész. 339

OLYAN kellemes minden tekintetben uriember barátságát keresem (ki anyagilag támogatna). Akinek magas fekete disztingvált harmincas uriaszony a zsánere. Hátha sikerül jelígyére a Hegedüs Hirlapirodába. 349

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra fűtés, világítással együtt, havi 1500 leifért kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál. 8

ÜZLETHELYISÉG a Vitéz Mihály (Nagypiac) téren forgalmas helyen kiadó. Cim: Oroszián gyógytár, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 14. 295

KERESEK kizárólag a külvárosban különbejáratu discret butorozott szobát. Cimeket „Önkéntes” jelígyére a Hegedüs Hirlapirodába. 348

ALKALMAZÁS

MINDENES főzőnő felvétetik azonnalra. Lengyel István divatüzlet, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 335

NEVELŐNŐI állást vállalok. — Cim Zsiga Miklós (Lukács György) utca 16. 290

AZ összes kereskedelmi szakmákban jártas vagyok, bármilyen állást keresek (elárusító, kihordó, raktárnok, pénzbeszedő stb.) kétszáz ezer lei biztosítékka. Cimet „Nagymunkaerő” jelígyére a Hegedüs Hirlapirodába. 342

TISZTESSÉGES, rendszerető takarítónő, ki mosást, vasalást is vállal, lakással, fizetéssel, állandó alkalmazást nyerhet. Delavrancea (Ritoók Zsigmond) utca 33-a. 341

KERESEK kassza kezeleshez és elárusításhoz értő intelligens hölgyet 30 000 lei kaucióval. Cim a kiadóban. 253

INTELLIGENS férfi és női ügynököt keresünk magas jutalékra Utilitas, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 24-a. 343

AZONNALI belépésre keresek intelligensebb fiatal özvegy asszonyt vagy leányt cukorka üzlettem vezetésére, havi 2500—3000 lei fizetéssel — óvadék vagy biztosíték szükséges. — Cim a kiadóban. 346

FODRASZ segéd, jó munkás azonnal felvétetik. Bajtay, Tace Ionescu (Körös) utca. 347

ADÁS-VÉTEL

KORCSOLYA, egészen új nikkelezett, kerek orru 27—30-ig szabályozható, olcsó eladó. Megtekinthető a Hegedüs Hirlapirodában. 352

INGATLAN

HAZHELYEK Wilson (Füzes) utca folytatásában nagyon kedvező részletfizetésre 25.000 leitől kaphatók. Topsál Vilmos, Strada Averescu (a Bulv, Reg. Ferdinand és a Percecs-utcat összekötő új utcában.) 2766

KÜLÖNFÉLÉK

ELVESZETT egy selyem pincsi kutya. Megtaláló jutalmat kap, Pasteur (Kórház) utca 9. Pillmann 351

HÓ és sárcipő javítását és talpalását vállalom, Stein cipész, Victoriéi (Kolozsvári) utca 46. 345

KÖZPONTBAN orth. ellátás kapható, esetleg kihordásra is. Kétszobás erkélyes lakás átadó. Cim a kiadóban. 344

Gyermekkosciák
ernyők, gummitásók, szakszerű javítások 2863
Szöke Miklós gyermekkosci üzembén
Piața Unirii 16.,
Saguna Kapucinus-utca sarok.

A tisztelt közönség figyelmébe!

Nagyvárosi mintára berendezve שטרענג ארט' כשר baromfi húscsarnok higienikus kezelésben naponta kétszer vágott libahus különként kimérve, vagy egészben, zsír, hár, füstölt-hus a legjutányosabb árban kaphatók

Friedmann Sámuel
Strada Cuza Voda 6. (Szacsavay-utca)

Sok pénzt megtakarít, ha fűszer- és csemege-árúit **Andru-cégnél** vásárolja be I. C. Brătianu (Szaniszló)-utca 1. 2919-2

Tűzfában jártas megbízható **füstviselőket** keres részletfizetésére 5—1000 lei keresettel.

Jelentkezések délután 4—6-ig **Jeney Gőzfűtő**
Sánc-utca 16. sz. alatti telepén 3233

Kifőnő asztali bor 1 liter továbbra is **18.— lei**
Vasile Conta (Halász-utca 43.)

Nagy gondiól szabadul meg, ha **alkalmi ajándékot** heti vagy havi részletre is **GLORIA** kép és tükör-üzletből szerzi meg. Vulcan Nagy Sándor) u. 17.

Grammofont
kedvező fizetési feltételek mellett kap a **Hegedüs Hirlapirodában** Oradea, Bul. Reg. Ferd. 2.

* Vizumozás gyorsan, pontosan a Hegedüs Hirlapirodában lasszon.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

AUTOCOMMERCE

Palatul Vulturul Negru — Fekete Sas palota

Hanomag automobilonok, Puch motorkerékpárok, Presto kerékpárok, Dunlop autógummik, M. R. G. hintóabroncsok, F. & S. golyóscsapágyak, Shell-Ossag olajok képviselője, mindennemű automobil-, motorkerékpár és kerékpár-alkatrészek és felszerelések, valamint RADIO-készülékek és felszerelések raktára.

Megnyílt! ➡

➡ Megnyílt!